

תורה שבעל-פה

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלוש יחידות:

יחידה ראשונה — "משפט ויושר"

יחידה שנייה — "דברים שבינו לבניה"

יחידה שלישית — "הורים וילדים"

בכל יחידה שני פרקים:

פרק ראשון — שאלות על סוגיה נתונה — 35 נקודות

פרק שני — שאלות קצרות — 15 נקודות

סה"כ — 50 נקודות ליחידה

עליך לענות על שאלות רק משתי היחידות שלמדת. $100 = 50 \times 2$ נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה, אלא רשום את מספרה בלבד.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמוחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

שים לב! מבין שלוש היחידות בשאלון זה עליך לענות רק על שאלות בשתי היחידות שלמדת, לפי ההוראות בכל יחידה.

יחידה ראשונה – "משפט ויושר" (50 נקודות)

ביחידה זו יש לענות על שאלות בפרק ראשון ובפרק שני, לפי ההוראות בכל פרק.

פרק ראשון – שאלות על סוגיה נתונה (35 נקודות)

בחר באחת מן הסוגיות א-ב שבנספח, וענה על חמש השאלות הנוגעות לסוגיה שבחרת.

סוגיה א: תלמוד בבלי, בבא מציעא, דף פ"ג, ע"א

אם בחרת בסוגיה זו, עיין בסוגיה א שבנספח, וענה על חמש השאלות 1-5.

1. א. מה פירוש השם "בבא מציעא"? באיזה סדר מסדרי המשנה כלולה מסכת זו? (2 נקודות)
ב. ציין שני סדרים נוספים, וכתוב במה עוסק אחד מהם. (3 נקודות)
2. "רבה בר בר חנן, תברו ליה הנהו שקולאי חביתא דחמרא; שקל לגלימיהו".
הסבר בלשונך את המסופר בקטע זה. (6 נקודות)
3. "אתו אמרו לרב אמר ליה הב להו גלימיהו".
א. מדוע הלכו הסבלים אל רב? (3 נקודות)
ב. מה הייתה ההוראה של רב לרבה בר בר חנן? (3 נקודות)
4. "אמר ליה דינא הכי [...] יהיב להו גלימיהו".
א. הסבר את הפליאה של רבה בר בר חנן הבאה לידי ביטוי בשאלתו "דינא הכי?". (3 נקודות)
ב. צטט והסבר את התשובה של רב על שאלה זו. (4 נקודות)
ג. האם אפשר לחייב כל אדם להתנהג לפי הדין של רב? נמק. (3 נקודות)
5. "אמרו ליה עניי אנן [...] 'וארחות צדיקים תשמור'".
א. מה הייתה הדרישה הנוספת של הסבלים? (4 נקודות)
ב. מה הייתה הפסיקה של רב בעניין זה, ועל מה הוא ביסס את הפסיקה? (4 נקודות)

סוגיה ב: משנה, כתובות, פרק י"ב, משניות א'-ב'; תלמוד בבלי, כתובות, דף ק"ג, ע"א

אם בחרת בסוגיה זו, עיין בסוגיה ב שבנספח, וענה על חמש השאלות 6-10.

משנה, כתובות, פרק י"ב, משניות א'-ב'

6. א. באיזה סדר מסדרי המשנה כלולה מסכת כתובות? במה סדר זה עוסק? (2 נקודות)
- ב. ציין שני סדרים נוספים, וכתוב במה עוסק אחד מהם. (3 נקודות)
7. רות היא אלמנה, אם לבת. רות החליטה להינשא שוב, והתחתנה עם יהודה. לפי ההסכם שלהם, יפרנס יהודה את הבת של רות שש שנים. כעבור שנתיים התגרשו רות ויהודה. רות נישאה לאמנון וסיכמה עמו שיפרנס את בתה שלוש שנים. יהודה רצה לחלוק עם אמנון את תשלום דמי המזונות לבת, אולם רות סירבה להסדר זה.
- לפי המשנה, מה יפסוק בית הדין במקרה זה? הוכח את תשובתך בציטוט מן המשנה. (5 נקודות)

תלמוד בבלי, כתובות, דף ק"ג, ע"א

8. "ההוא גברא דאוגר ליה [...] השתא הב לי אגרא".
- א. מה שִׁכַּר השוכר, ולשם מה שכר את הדבר? (3 נקודות)
- ב. מה היה ההסכם בין השוכר לבין המשכיר? (4 נקודות)
- ג. מדוע רצה המשכיר לשנות את ההסכם, ומה התכוון לדרוש בהסכם החדש? (4 נקודות)
9. "סבר רבינא למימר [...] טחון ואותיב".
- א. לדעת רבינא, אפשר לשנות את ההסכם שבין השוכר למשכיר. הסבר את הטעם לדעה זו של רבינא. (4 נקודות)
- ב. מדוע התנגד רב עזירא לדעת רבינא? (4 נקודות)
- (שים לב: שאלה 10 בעמוד הבא.)

10. "ולא אמרן אלא [...] כופין אותו על מידת סדום".

א. באיזה תנאי יהיה אפשר לשנות את ההסכם שבין השוכר למשכיר? (3 נקודות)

ב. לפניך ארבעה היגדים הנוגעים לביטוי "כופין אותו על מידת סדום".

עיין בארבעת ההיגדים, והעתק למחברתך את ההיגד המסביר במדויק ביטוי זה.

— בית הדין יכול לכפות על אדם שהשכיר את רכושו לחברו למכור לחבר זה את הריחיים והחמור שלו ולקבל ממנו את התוצרת — בתנאי ששום צד בעסקה לא ייזק מכך.

— בית הדין יכול לכפות על אדם לנהוג כלפי חברו בדרך מוסרית יותר מן הנדרש לפי

החוק — בתנאי שלאדם לא ייגרם נזק מכך, ולחברו תהיה תועלת מכך.

— אנשי סדום קבעו כי בעירם יש לנהוג ברשעות כדי שדרגת המוסר והיושר בעיר תהיה נמוכה.

— בית הדין של סדום כפה על אנשי העיר לנהוג בדיוק על פי החוק בעסקות השכרה ומכירה של נכסים.

(3 נקודות)

/המשך בעמוד 5/

פרק שני — שאלות קצרות מהיחידה "משפט ויושר" (15 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 11-12.

11. "המצניע את הקוץ ואת הזכוכית... חייב בנזקן".
(תלמוד בבלי, בבא קמא, דף ל', ע"א)

א. כיצד היה מקובל לסלק קוצים מרשות היחיד, וכיצד סילקו החסידים הראשונים קוצים מרשותם? (8 נקודות)

ב. הסוגיה מתארת את דרכם של האמוראים רב ששת ורבא לסלק קוצים. ציין אחת מן הדרכים, וכתוב אם דרך זו ראויה גם בימינו. נמק. (7 נקודות)

12. שחר לווה כסף מיעל. בסופה של שנת השמיטה נזכר שחר שעדיין לא החזיר לה את חובו.

א. כיצד שחר צריך לנהוג — על פי התורה, וכיצד עליו לנהוג — על פי חכמים? (8 נקודות)

ב. כיצד יעל צריכה לנהוג אם יבקש שחר להחזיר לה את החוב? (7 נקודות)

/המשך בעמוד 6/

יחידה שנייה – "דברים שבינו לבניה" (50 נקודות)

ביחידה זו יש לענות על שאלות בפרק ראשון ובפרק שני, לפי ההוראות בכל פרק.

פרק ראשון – שאלות על סוגיה נתונה (35 נקודות)

בחר באחת מן הסוגיות ג-ד שבנספח, וענה על חמש השאלות הנוגעות לסוגיה שבחרת.

סוגיה ג: תלמוד בבלי, כתובות, דף נ"ב ע"ב

אם בחרת בסוגיה זו, עיין בסוגיה ג שבנספח, וענה על חמש השאלות 13-17.

13. א. מה שם הפרק שבו סוגיה זו? (2 נקודות)

ב. בסוגיה נזכרים החכמים רבן שמעון בן גמליאל ורבי יוחנן.

מי משני החכמים הוא תנא? נמק. (3 נקודות)

14. לפניך ציטוט ממשנה העוסקת אף היא בחובת הבעל לדאוג לרפואת אשתו.

עיין בציטוט, וענה על השאלה שאחריו.

"לקתה - חייב לרפאותה. אמר: הרי גטה וכתובתה, תרפא את עצמה - רשאי"

(משנה, כתובות, פרק ד', משנה ט')

נילי ואוהד נשואים. נילי חלתה במחלה כרונית קשה. היא זקוקה לתרופות יקרות, מכשור רפואי

וטיפולים ממושכים יקרים מאוד.

על פי משנה זו, כיצד אוהד יכול לנהוג במצב זה? כתוב את שתי האפשרויות. (6 נקודות)

15. "תנו רבנן: אלמנה ניזונת מנכסי יתומין [...] שאין לה קצבה הרי היא כמזונות".

א. הסבר שניים מן ההבדלים בין הלכה זו ובין המשנה המצוטטת בשאלה 14. (6 נקודות)

ב. לפי רש"י, הסבר מדוע "צריכה רפואה הרי היא כמזונות". (2 נקודות)

16. "אמר רבי יוחנן: עשו הקזת דם בארץ-ישראל כרפואה שאין לה קצבה".

האם אלמנה שנדרש לה טיפול בהקזת דם יכולה לדרוש מיורשי המת שישלמו בעבור טיפול זה?

נמק. (4 נקודות)

17. "קריביה דרבי יוחנן [...] אדם חשוב שאני".

א. מדוע באו קרוביו של רבי יוחנן לבקש את עצתו? (4 נקודות)

ב. מה יעץ רבי יוחנן לקרוביו, ומדוע? (4 נקודות)

ג. מדוע רבי יוחנן חזר בו מעצתו? (4 נקודות)

סוגיה ד': תלמוד בבלי, יבמות, דף ס"ג, ע"א-ע"ב

אם בחרת בסוגיה זו, עיין בסוגיה ד שבנספח, וענה על חמש השאלות 18-22.

18. **א.** מה שם הפרק שבו סוגיה זו? (2 נקודות)
ב. ציין שני פרשנים של התלמוד הבבלי. (3 נקודות)
19. **א.** "רבי חייא הוה קא מצערא לי דביתהו [...] ומצילות אותנו מן החטא".
מה נהג רבי חייא לעשות למען אשתו? (3 נקודות)
ב. מהו ההסבר של רבי חייא למנהג שלו? היעזר ברש"י, ד"ה "מן החטא". (3 נקודות)
20. **א.** "מקרי ליה רב יהודה לרב יצחק בריה [...] ועבורי מיעברא במלה".
הסבר את הסתירה שבדברי רב יהודה. בתשובתך צטט את הפסוקים שהזכיר רב יהודה.
(5 נקודות)
ב. לפי הגמרא, הסבר את יישוב הסתירה. (4 נקודות)
21. **א.** "היכי דמי אישה רעה? [...] ומהדרא ליה גבא".
הסבר את השאלה. (2 נקודות)
ב. מהי התשובה של אביי על שאלה זו, ומהי התשובה של רבא? (4 נקודות)
ג. האם יש סתירה בין שתי התשובות? נמק. (3 נקודות)
22. **א.** "במערבא כי נסיב אינש איתתא [...] מר מְמַן את האשה".
הסבר את השאלה שנהגו לשאול, ואת הסתירה בין הפסוקים ששאלה זו מתבססת עליהם.
(4 נקודות)
ב. באיזו ארץ היה נהוג לשאול שאלה זו? (2 נקודות)

פרק שני — שאלות קצרות מהיחידה "דברים שבינו לבניה"

(15 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 23-24.

23. אורן ושירה נישאו. אורן רצה להפקיד את סכום הכסף שצוין בכתובה של שירה בידי אביה.

א. הסבר את המצב שעלול להיווצר עקב הפקדת הכסף בידי אביה של שירה. (7 נקודות)

ב. הסבר את התקנה שתיקן שמעון בן שטח כדי למנוע מצב זה. (8 נקודות)

24. "ומבשרך לא תתעלם" רבי יעקב אמר בשם רבי אלעזר: זו גרושתו.

(ויקרא רבה, פרשה ל"ד, פסקה י"ד)

א. לדעתך, מדוע המליץ רבי אלעזר בן עזריה לרבי יוסי הגלילי לגרש את אשתו? (7 נקודות)

ב. מה עשה רבי יוסי הגלילי כאשר ראה את גרושתו ובעלה מתבזים ברחוב, ומדוע נהג כך?

(8 נקודות)

/המשך בעמוד 9/

יחידה שלישית — "הורים וילדים" (50 נקודות)

ביחידה זו יש לענות על שאלות בפרק ראשון ובפרק שני, לפי ההוראות בכל פרק.

פרק ראשון — שאלות על סוגיה נתונה (35 נקודות)

בחר באחת מן הסוגיות ה-1 שבנספח, וענה על חמש השאלות הנוגעות לסוגיה שבחרת.

סוגיה ה': משנה, סנהדרין, פרק ח', משניות א'-ה'

אם בחרת בסוגיה זו, עיין בסוגיה ה' שבנספח, וענה על חמש השאלות 25-29.

25. משנה א'

- א.** ממתי בן יכול להיחשב "סורר ומורה"? כתוב בלשונך. (2 נקודות)
- ב.** ציין את שתי ההלכות שלמדו החכמים מן הפסוק "כי יהיה לאיש בן". (2 נקודות)

26. משנה ב'

- א.** על פי משנה ב', כתוב את פירוש המילים "זולל" ו"סובא". (3 נקודות)
- ב.** ציין שלושה מקרים שבהם בן אינו נעשה "סורר ומורה", אף על פי שזולל וסבא. הסבר אחד מן המקרים שציינת. (5 נקודות)

27. משנה ג'

- א.** מי הם הצדדים שחלקו זה על זה במשנה ג'? (3 נקודות)
- ב.** "אינו נעשה בן סורר ומורה עד שיגנוב משל אביו ויאכל ברשות אחרים". הסבר. (3 נקודות)

28. משנה ד'

- א.** בן אינו נעשה "סורר ומורה" אם מתקיימים בהוריו כמה תנאים. ציין חמישה מן התנאים האלה. (5 נקודות)
- ב.** בחר באחד מן התנאים שציינת בסעיף א, והסבר כיצד הוא נלמד מן הפסוק. (3 נקודות)

29. משנה ה'

- א.** "בן סורר ומורה נדון על שם סופו". הסבר ונמק, על פי המשנה. (6 נקודות)
- ב.** באיזו שפה כתובה המשנה, ומי ערך אותה? (3 נקודות)

סוגיה ו: תלמוד בבלי, קידושין, דף ל"א, ע"ב

אם בחרת בסוגיה זו, עיין בסוגיה ו שבנספח, וענה על חמש השאלות 30-34.

- 30. א.** באיזו שפה כתובה המשנה, ומי ערך אותה? (3 נקודות)
- ב.** בסוגיה נזכרים החכמים רב אסי ורבי יוחנן. האם הם תנאים או אמוראים? נמק. (2 נקודות)
- 31. א.** "רב אסי הוה ליה ההיא אימא זקנה [...] שבקה ואזל לארעא דישראל".
א. מה הן הבקשות שביקשה אמו של רב אסי מבנה. (3 נקודות)
- ב.** לדעתך, מדוע לא נענה רב אסי לבקשה האחרונה של אמו? (4 נקודות)
- 32. א.** "אתא לקמיה רבי יוחנן [...] איני יודע".
א. מהי השאלה הראשונה ששאל רב אסי את רבי יוחנן? הסבר את התשובה של רבי יוחנן. (4 נקודות)
- ב.** מהי השאלה השנייה ששאל רב אסי את רבי יוחנן? הסבר את התשובה של רבי יוחנן. (4 נקודות)
- 33. א.** "אמר ליה אסי נתרצית לצאת [...] לא הוה מברך לך".
א. מדוע הלך רב אסי לרבי אלעזר? (3 נקודות)
- ב.** הסבר את התשובה של רבי אלעזר. (4 נקודות)
- 34. א.** "אדהכי והכי שמע לארונה דקאתי. אמר: אי ידעי - לא נפקי".
א. מה הייתה הכוונה של רב אסי בדבריו "אי ידעי לא נפקי"? (4 נקודות)
- ב.** הסיפור מעורר דילמה בין שני ערכים. מה הם שני הערכים? לדעתך, האם ערך אחד גובר על האחר? נמק על פי הסיפור. (4 נקודות)

פרק שני – שאלות קצרות מהיחידה "הורים וילדים" (15 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 35-36.

35. "מכאן אומר בן עזאי: חייב אדם ללמד את בתו תורה, שאם תשתה – תדע שהזכות תולה לה.

רבי אליעזר אומר: כל המלמד את בתו תורה כאלו מלמדה תפלות".

(משנה, סוטה, פרק ג', משנה ד')

א. מהו נושא המחלוקת? (5 נקודות)

ב. כתוב את שתי הדעות במחלוקת, ואת הנימוק לכל אחת מהן. (10 נקודות)

36. **א.** מהי תקנת אושא בנוגע למזונות ילדים? (8 נקודות)

ב. הצג אחד מן המקרים שהגמרא מביאה, המלמדים כי התקנה לא יושמה. (7 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

סוגיה א': תלמוד בבלי, בבא מציעא, דף פ"ג, ע"א

1. רבה בר בר חנן, תברו ליה הנהו שקולאי חביתא דחמרא; שקל לגלימייהו.
2. אתו אמרו לרב.
3. אמר ליה: הב להו גלימייהו.
4. אמר ליה: דינא הכי?
5. אמר ליה: אין, "למען תלך בדרך טובים" [משלי, ב', ז].
6. יהיב להו גלימייהו.
7. אמרו ליה: עניי אנן, וטרחינן כולה יומא, וכפינן, ולית לן מידי.
8. אמר ליה: זיל הב אגרייהו.
9. אמר ליה: דינא הכי?
10. אמר ליה: אין, "וארחות צדיקים תשמור" [שם].

סוגיה ב: משנה, כתובות, פרק י"ב, משניות א'-ב'; תלמוד בבלי, כתובות, דף ק"ג, ע"א

משנה, כתובות, פרק י"ב, משניות א'-ב'

1. הנושא את האישה, ופסקה עמו כדי שיזון את בתה חמש שנים - חייב לזונה חמש שנים.
2. ניסת לאחר, ופסקה עמו כדי שיזון את בתה חמש שנים - חייב לזונה חמש שנים.
3. לא יאמר הראשון: 'לכשתבוא אצלי - אזונה'; אלא מוליך לה מזונותיה למקום שאמה.
4. וכן לא יאמרו שניהם: 'הרי אנו זנין אותה כאחד'; אלא אחד זנה, ואחד נותן לה דמי מזונות.
5. הפיקחים היו כותבים: 'על מנת שאזון את בתך חמש שנים - כל זמן שאת עמי'.

רש"י
כל זמן שאת עמי - ולא אם אמות, או
תמותי, או אגרשיך.

תלמוד בבלי, כתובות, דף ק"ג, ע"א

1. לא יאמרו שניהם וכו'.
2. ההוא גברא דאוגר ליה ריחיא לחבריה לטחינה. לסוף איעתר, זבין ריחיא וחמרא.
3. אמר ליה: עד האידנא הוה טחיננא גבך, השתא - הב לי אגרא.
4. אמר ליה: מיטחן טחיננא לך.
5. סבר רבינא למימר, היינו מתניתין; לא יאמרו שניהם: 'הרי אנו זנין אותה כאחד'; אלא אחד זנה, ואחד נותן לה דמי מזונות.
6. אמר ליה רב עוירא: מי דמי? התם - חד כריסא אית לה, תרתי כריסתא לית לה; הכא - מצי אמר ליה: 'טחון וזבין, טחון ואותיב'.
7. ולא אמרן, אלא דלית ליה טחינא לריחיא; אבל אית ליה טחינא לריחיא, כגון זו, כופין אותו על מידת סדום.

סוגיה ג: תלמוד בבלי, כתובות, דף נ"ב, ע"ב

נערה שנתפתתה פירק רביעי כתובות

תנו רבנן ^אאלמנה נזונת מנכסי יתומין וצריכה רפואה הרי היא כמוזנות רבן שמעון בן גמליאל אומר רפואה שיש לה קצבה נתרפאת מכתובתה שאין לה קצבה הרי היא כמוזנות אמר רבי יוחנן עשו הקזת דם בארץ ישראל כרפואה שאין לה קצבה קריביה דרבי יוחנן הוה להו איתתא אבא דהות צריכה רפואה כל יומא אתו לקמיה דר' יוחנן אמר להו האיילו קוצו ליה מידי לרופא אמר רבי יוחנן ^בעשינו עצמינו כעורכי הדיינין מעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר מעיקרא סבר יומבשרך לא תתעלם ולבסוף סבר ^גאדם חשוב שאני:

ולריכס רפואה הרי היא כמוזנות.
ואם צריכה רפואה הרי הרפואה כמוזנות דמרוויחה חיומא זינאו: מוזנות אין להם קצבה הלכך רפואה שיש לה קצבה שאינה חולה חדיר אינה בכלל מוזנות: קולו ליה מידי לרופא. שיקבל עליו רפואתה עולמית כן וכן: כעורכי הדיינין. אוהב אחד מבעלי דיין ומטעים זכותיו לדיין ועורך [הדין לפני] הדיינין לזכותו מיקרי עורכי הדיינין שעורך את הדיינין להפוך לנס לטובתו של זה: מעיקרא. כשהשיא ענה: ולבסוף. כשנתחרט:

סוגיה ד': תלמוד בבלי, יבמות, דף ס"ג, ע"א-ע"ב

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

רבי חייא הוה קא מצערא
 ליה דביתהו, כי הוה משכח מידי, צייד ליה בסודריה ומייתי ניהלה. אמר
 ליה רב: והא קא מצערא ליה למדא? לדיינו שמנדלות בנינו, ומצילות אותנו
 מן החטא. *מקרי ליה רב יהודה לרב יצחק
 בריה: *ומיצא אני מר ממות את האשה, א"ל
 כגון מאן? כגון אמר. (ב) והא *מתני ליה רב
 יהודה לרב יצחק בריה: אין אדם מוצא קודת
 רוח אלא מאשתו ראשונה, שנאמר: קְהִי־
 מְקוּדָּשׁ בְּרוּךְ וְשִׁמְחָה מְאֹדָה נְעוּרֶיךָ, וְאֵלֶּכֶן
 מֵאֲלֶכֶן אִמְךָ! מִתְקִיף חֲקִיפָא, וְעֵבֹרִי מֵעֵבֶרָא
 בְּמִלָּה. הִיכִי דְמִי אִשָּׁה רַעָה? אָמַר אֲבִי:
 מִקְשָׁמָא לִיה חָבָא וּמִקְשָׁמָא לִיה פּוּמָא. רַבָּא
 אָמַר: מִקְשָׁמָא לִיה חָבָא וּמִתְדַרְא לִיה גְּבָא. אָמַר רַבִּי חֲמָא בַר תַּנְיָנָא: *כִּיּוֹן
 שִׁנְשָׁא אִדָּם אִשָּׁה-עוֹנוֹתוֹ מִתְפַּקֵּין, שְׁנֵאמַר: *מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב וְיִפֶּק רָעוֹן
 מִדָּה. *בְּמַעֲרָבָא כִּי נָסִיב אִינוֹשׁ אִיתְתָּא, אָמְרִי לִיה חָבִי: מִצָּא אוּ מִצָּא? מִצָּא.
 דְּכִתְיִבְמִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב, מִצָּא-דְּכִתְיִבְמִצָּא אֲנִי מִרְ מִמֶּנּוּ אֵת הָאִשָּׁה.

כי הוה משכח מידי. דבר הראוי לה:

מן החטא. הרהור עבירה: עבורי מעברא במלה. נוחה לרעות ומעצרת על מדותיה: פומא. לקלל ולגדף עד זמן סעודה כדי לנעור:
 ומתדרא ליה גבא. שלא לאכול עמו ומתערתו: מתפקין. נסתמין לשון יופק ומשלי חן כמו פוקקין הנקבים (שם דף קהא:):

סוגיה ה: משנה, סנהדרין, פרק ח', משניות א'-ה'

משנה א'

בן סורר ומורה – מאימתי נעשה בן סורר ומורה?
משיביא שתי שערות ועד שיקיף וקן – המחתון ולא
העליון, אלא שדברו חקמים בלשון נקיה – שנאמר
(דברים כא, יח): „כי יהיה לאיש בן“, בן ולא בת, בן
ולא איש. הקטן פטור, שלא בא לקבל מצות.

משנה ב'

מאימתי חיב? משיאכל טרטימר בשר וישתה חצי
דג יין האיטלקי. רבי יוסי אומר: מנה בשר ודג יין.
אכל בחבורת מצנה; אכל בעבור החדש; אכל מעשר
שני בירושלים; אכל נבלות וטרפות, שקצים
ורמשים, (אכל טבל ומעשר ראשון שלא נטלה
תרומתו, ומעשר שני והקדש שלא נפדו); אכל דבר
שהוא מצנה ודבר שהוא עברה; אכל כל מאכל
ולא אכל בשר, שתה כל משקה ולא שתה יין –
אינו נעשה בן סורר ומורה, עד שיאכל בשר וישתה
יין, שנאמר (דברים כא, כ): „זולל וסבא“. ואף על פי
שאין ראיה לדבר, וקר לדבר, שנאמר (משלי כג, כ):
„אל-תהי בסבאי-יין בזללי בשר קמו“.

משנה ג'

גנב משל אביו ואכל ברשות אביו, משל אחרים
ואכל ברשות אחרים, משל אחרים ואכל ברשות
אביו – אינו נעשה בן סורר ומורה, עד שגנב משל
אביו ויאכל ברשות אחרים. רבי יוסי בר רבי יהודה
אומר: עד שגנב משל אביו ומשל אמו.

(שים לב: המשך הסוגיה בעמוד הבא.)

משנה ד'

הִיָּה אָבִיו רוֹצֶה וְאָמוּ אִינָה רוֹצֶה, אָבִיו אִינוּ רוֹצֶה
 וְאָמוּ רוֹצֶה, אִינוּ נֶעֱשֶׂה בֶן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, עַד שֶׁיְּהִי
 שְׁנֵיהֶם רוֹצִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם לֹא הִיָּתָה
 אָמוּ רְאוּיָה לְאָבִיו, אִינוּ נֶעֱשֶׂה בֶן סוֹרֵר וּמוֹרֶה. הִיָּה
 אֶחָד מֵהֶם גָּדָם, אוֹ חָגֵר, אוֹ אֶלֶם, אוֹ סוּמָא, אוֹ
 חֲרָשׁ – אִינוּ נֶעֱשֶׂה בֶן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, שֶׁנֶּאֱמַר
 (דברים כא. יט): „וְתִפְשׁוּ בּוֹ אָבִיו וְאָמוֹ“, וְלֹא גִדְּמִין;
 „וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ“, וְלֹא חָגְרִין; „וְאָמְרוּ“, וְלֹא אֶלְמִין;
 „בְּגָנוּ זֶה“, וְלֹא סוּמִין; „אִינָנוּ שֹׁמֵעַ בְּקִלְנוּ“, וְלֹא
 חֲרָשִׁין. מִתְרִין בּוֹ בְּפָנֵי שְׁלֹשָׁה וּמִדְּקִין אוֹתוֹ. חֲזַר
 וְקִדְּקֵה, גִּדּוֹן בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. וְאִינוּ נִסְקֵל עַד שֶׁיְּהִי
 שֵׁם שְׁלֹשָׁה הָרָאוּשׁוֹנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כא. כ): „בְּגָנוּ
 זֶה“. זֶהוּ שְׁלֹשָׁה בְּפָנֵיכֶם. בָּרַח עַד שֶׁעַל נִגְמַר דִּינוֹ,
 וְאַחֵר כָּךְ הִקִּיף זָקֵן הַמַּחֲתוֹן – פְּטוּר. וְאִם מִשְׁנִגְמַר
 דִּינוֹ בָּרַח, וְאַחֵר כָּךְ הִקִּיף זָקֵן הַמַּחֲתוֹן – חַיֵּב.

משנה ה'

בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה גִּדּוֹן עַל שֵׁם סוּפוֹ: יָמוּת זַבְּאִי וְאֵל
 יָמוּת חַיֵּב; שְׁמִיתָתָן שֶׁל רִשְׁעִים הַנָּאָה לָהּ וְהַנָּאָה
 לְעוֹלָם, וְלִצְדִּיקִים – רַע לָהּ וְרַע לְעוֹלָם. יֵין וְשִׁנָּה
 לְרִשְׁעִים הַנָּאָה לָהּ וְהַנָּאָה לְעוֹלָם, וְלִצְדִּיקִים – רַע
 לָהּ וְרַע לְעוֹלָם. פֶּזוּר לְרִשְׁעִים הַנָּאָה לָהּ וְהַנָּאָה
 לְעוֹלָם, וְלִצְדִּיקִים – רַע לָהּ וְרַע לְעוֹלָם. כְּנוּס
 לְרִשְׁעִים רַע לָהּ וְרַע לְעוֹלָם, וְלִצְדִּיקִים – הַנָּאָה
 לָהּ וְהַנָּאָה לְעוֹלָם. שֶׁקֵּט לְרִשְׁעִים רַע לָהּ וְרַע
 לְעוֹלָם, וְלִצְדִּיקִים – הַנָּאָה לָהּ וְהַנָּאָה לְעוֹלָם.

סוגיה ו: תלמוד בבלי, קידושין, דף ל"א, ע"ב

האשה נקנית פרק ראשון

רב אסי הנה ליה אסי הנה ליה
אמא וקנינה, אמרה ליה: בעינא תכשיטין, עבד
לה. בעינא גברא, נייעין לה. בעינא גברא דשפיר
כנותף, שבקה ואזל לארעא דישראל. שמע דקא
אזלה אפתריה, אתא לקמיה רבי יוחנן, אמר ליה:
מהו לצאת מארץ לחוצה לארץ? – אמר ליה:
אסור. לקראת אמא מהו? – אמר ליה: איני יודע.

אתרח פורתא, הדר אתא. אמר ליה: אסי, נתרצית
לצאת – המקום יחזירך לשלום. אתא לקמיה
דדבי אלעזר, אמר ליה: חס ושלום, דלקא מירחח
רתח? – אמר ליה: מאי אמר לה? – אמר ליה:
המקום יחזירך לשלום. – אמר ליה: ואם איתא
דרתח – לא הנה מבנה לה. אדהכי והכי שמע
לארזא דקאתי. אמר: אי ידעי – לא נפקי.

נדרצית לצאת – סבור היה שדעמו לחזור למקומו לנצל. יחזירך לשלום
– עד מקומך. אמר ליה – רבי אסי לרבי אלעזר: דלמא חס ושלום
מרתח רסח עלי רבי יוחנן?